

σίας και άπεχθών ζωϋφίων. Ὑπῆρχον ὡσαύτως και παντός εἶδους ὄργανα βασανιστήρια, δι' ὧν ἐβασανίζοντο οἱ φυλακισμένοι κατὰ βούλησιν τῶν σκληρῶν φυλάκων των.

Και φαντασθῆτε τί φοβερόν πρᾶγμα ἦτο αὐτὴ ἡ Βαστίλλη, ὅταν μὲ ἀπλῆν μυστικὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως ἠδύνατο νὰ συλληφθῆ ὅποιοςδῆποτε, νὰ μεταφερθῆ ἐκεῖ, και νὰ μένη ἐκεῖ ἐντελῶς ἀποχωρισμένος ἀπὸ τοῦ ἔξω κόσμου ἐπὶ δέκα, εἴκοσι, πεντήκοντα ἔτη ἐνίστε, χωρὶς νὰ ἐξεύρη οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ φίλοι του διὰ ποῖον ἐγκλήμα ἐφυλακίσθη! Ὅποιαν ἀδικίαν και θλίψιν και ἀγωνίαν και ἀπελπισίαν πρέπει νὰ εἶδον οἱ σκοτεινοὶ ἐκεῖνοι τοῖχοι!

Εἰς τῶν καταδίκων κατὰ τὸ 1740 ἔγραψεν ἐπάνω εἰς τὸν τοῖχον τοῦ κελλίου του: « Ἡ Βαστίλλη θὰ κατεδαφισθῆ μίαν ἡμέραν και ὁ λαὸς θὰ χορεύη ἐπάνω εἰς τὸν τόπον ὅπου τῶρα στέκεται!» Καὶ τῷ ὄντι τὸ 1789 τὴν 14 Ἰουλίου, μετὰ τὴν ἐκρηξιν τῆς μεγάλης Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ λαὸς τῶν Παρισίων ἐξεπόρθησε τὴν Βαστίλλην, και τὴν κατηδάφισεν. Ἐπὶ τὰ μόνον καταδίκους εὔρον φυλακισμένους: μερικοὶ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐπὶ 30 ἢ 40 ἔτη και φαντασθῆτε τὰ αἰσθήματά των, ὅταν χεῖρες φίλων και συγγενῶν τοὺς ἔφεραν ἔξω εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα! Ἄλλ' εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βαστίλλης ἀνεκαλύφθη τοιαύτη μάζα ἀδικίας και ὠμότητος, ὥστε ὁ σημερινὸς ἀκόμη κόσμος φρικτῶ ἀκούων τὰ καθέκαστα.

Τῷ ὄντι οἱ ἐπαναστάται τῆς 14 Ἰουλίου 1789, ἦσαν εὐεργέται τοῦ κόσμου!

ΤΟ ΤΖΑΜΙΟΝ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΕΛ ΧΑΚΜΕ.

Μεταξὺ τῶν ναῶν τῶν διαφόρων θρησκευμάτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ, τὰ τζαμιά τῶν Μωαμεθανῶν κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν.

Τὸ πρῶτον τζαμίον τοῦ εἶδους τούτου ἐκτίσθη ἐν Μεδίνα, εἰς ἀνέγερσιν δ' αὐτοῦ εἰργάσθη και αὐτὸς ὁ Μωάμεθ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας: ἦτο δὲ κτίριον τετράγωνον και εἰς αὐτὸ ἐτάφη ὁ Μωάμεθ, ὅθεν και ὠνομάσθη *Μετζιδ ἐλ Νεβι* ἦτοι τζαμίον τοῦ Προφήτου.

Τὰ ἀρχαῖα τζαμιά οὔτε δόμους εἶχον οὔτε μιναρέδες. Ταῦτα ἐπενοήθησαν κατόπιν ὑπὸ τῶν

Σαρακηνῶν, ὁ δὲ ρυθμὸς οὗτος μετὰ ποικίλων τροποποιήσεων ἐπεκράτησεν ἔκτοτε μεταξὺ τῶν Μωαμεθανῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς.

Εἰς τὸ Κάϊρον ἀπαντᾷ τις πολλὰς ποικιλίας Τζαμιῶν. Ἡ προκειμένη εἰκὼν παριστᾷ τὸ τζαμίον τοῦ Σουλτάνου ἐλ Χακέρ, τὸ ὁποῖον κεῖται μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων πυλῶν πρὸς βορρᾶν τοῦ Καῖρου. Τὰ θεμέλιά του ἐτέθησαν τὸ 388 ἔτος τῆς Ἐγείρας, ἦτοι τὸ 991 μ. Χ. και ἐτελείωσε τὸ 1014 καταριθφέν δ' ὑπὸ σεισμοῦ ἀνοικοδομήθη τὸ 1303. Ὁ Σουλτάνος ὅστις ἀνήγειρε τὸ τζαμίον τοῦτο ἦτο ὁ τρίτος ἀπόγονος τῆς Δυναστείας τῆς διασύμου Φατμέε, εἰς τοῦτον δ' ἀποδίδεται και ἡ ἰδρυσις τῆς αἰρέσεως τῶν Δρούσων, αἵτινες κατοικοῦν μέχρι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Λιθάνου.

ΘΥΜΟΣΟΦΙΑ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ.

Μεταξὺ τῶν ἀλόγων ζῶων, τὰ ὁποῖα φημίζονται διὰ τὴν ἐξυπνάδα των, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ ἐλέφας, ἂν και ἦναι τὸ μέγιστον και χονδροειδέστατον τῶν ὑπαρχόντων τετραπόδων.

Ὁ ἐλέφας ἐκτὸς τῆς φυσικῆς εὐφυΐας του εἶναι και τόσο εὐμαθής, ὥστε δύναται διὰ τῆς διδασκαλίας νὰ μάθη πολλὰ πράγματα χρήσιμα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τούτου ἕνεκα οἱ ἄνθρωποι ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων μετεχειρίσθησαν αὐτὸν εἰς διαφόρους ἐργασίας, εἰς τὸν πόλεμον, ὡς και εἰς τὰς κοινωνικὰς τέχνας.

Ἐθναμάζει τις, τῇ ἀληθείᾳ, γράφει περιηγητῆς τις ἐξ Ἰνδιῶν, βλέπων τὰ χονδροειδῆ ταῦτα ζῶα (τοὺς ἐλέφαντας) στιβάζοντας τὰς ξυλίνους δοκοὺς τόσο ἐπιτηδείως διὰ τῆς προβοσκίδος των εἰς τὰς ξυλαποθήκας, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μυλμέμ, ὅστις διαβρέχει τὴν ὁμώνυμον πόλιν τῆς Βεγγάλης. Ἀφοῦ θέσουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διὰ τῆς ἰσχυρᾶς προβοσκίδος των ἀνὰ μίαν τὸσας δοκοὺς, ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ νὰ σχηματίσουν τὴν βάσιν τῆς στιβάδος, οἱ ἐλέφαντες τοποθετοῦν ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἄλλας σειράς, ἕως οὐ δώσουν εἰς τὴν στιβάδα τὸ ὀρισμένον αὐτῆς ὕψος, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἀνέρχεται εἰς 40 πόδας. Ἐπειδὴ δὲ ὑπεράνω ὀρισμένου ὕψους δὲν δύνανται νὰ φθάσουν και νὰ τοποθετήσουν τὰς δοκοὺς, αὐτοὶ μόνον των κατασκευάζουν ἐν εἶδος ἀναβάθρας, βαθμηδὸν δὲ ὑψώνουν αὐτήν, καθ' ὅσον ὑψοῦται και ἡ στιβάς τῶν δοκῶν, ἕως οὐ φθάσουν εἰς τὸ ὀρισθὲν ὕψος! Ὁλην δ' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦν μὲ τὰς

προβοσκίδας και τούς τρομερούς χαυλιόδοντάς των.

"Οχι μόνον σιτθάζουν τοιουτοτρόπως τήν ξυλείαν, αλλά και καταβιθάζουν πάλιν τὰς δοκούς, όταν ἦναι ἀνάγκη, με τήν αὐτὴν τάξιν και ἐπιτηδειότητα— εἰς ὄλην δ' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὡς ὀδηγὸν ἔχουν ἓνα μικρὸν παιῖδα!

Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ὠρισμένοι αἱ ὥραι τῆς ἐργασίας και τοῦ φαγητοῦ των, δὲν ἀρχίζουν τὴν ἐργασίαν πρὸ τῆς ὠρισμένης ὥρας και ἀμέσως ἀφοῦ φθάσῃ ἡ στιγμή τῆς διακοπῆς, παύουν αὐτὴν, ὅσω και ἂν δυσαρεστῇ τοῦτο τὸν κύριον των. Ἀλοίμονον δὲ εἰς τὸν τροφοδότην των, ἂν δὲν ἔχῃ ἐτοίμη τὴν τροφήν των εἰς τὴν προσδιωρισμένην ὥραν, τὸν τύπτουν φοβερά με τὰς προβοσκίδας των! Ἄς μὴ φαντασθῇ δὲ οὗτος ὅτι δύναται νὰ ἀπατήσῃ τοὺς ἐλέφαντας ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς τροφῆς των, ὅπως κάμνουν οἱ τροφοδόται εἰς τὰ δυστυχῆ κτήνη τοῦ στρατοῦ μας. Ὁ Ἐλέφας δὲν εἶναι ὡς ὁ ἵππος ἢ ὁ ἡμίονος, οἵτινες δὲν ἐνοοῦν, ἢ ἂν ἐνοοῦν τὴν κλοπὴν τῆς τροφῆς των, δὲν ἠξέουρον πῶς, ἢ δὲν ἔχουν τὴν τόλμην νὰ τὸ ἐκφράσουν διὰ τινος τρόπου· αὐτὸς διακρίνει και τὴν ἐλαχίστην ἀφαίρεσιν ἀπὸ τὸ ὠρισμένον σιτηρέσιόν του και ἀλοίμονον εἰς τὸν ὑπηρέτην, ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ τοῦ προσφέρῃ ἐλιπῆ μερίδα! ἂν δὲν φονεuthῇ ἀπὸ τοὺς βραδισμοὺς τῆς προβοσκίδος, θὰ πέσῃ εἰς τὸ κρεββάτι ἕνεκα τῶν μωλώπων!

Οἱ ἐλέφαντες εἰς τὰς Ἰνδίας εἶναι θρησκευτικώτεροι ἀπὸ πολλοὺς ὀνομαζομένους Χριστιανούς, διότι ἅμα ἔλθῃ ἡ Κυριακὴ, και τὸ γνωρίζουν τὰ ἄλογα ἐκεῖνα ζῶα πολὺ καλά, ὅχι μόνον ἀρνοῦνται νὰ ἐργασθοῦν, ἀλλὰ και σηκώνουν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ κυρίου των, ἂν δοκιμάσῃ νὰ τοὺς βιάσῃ εἰς τοῦτο—ἀπερνοῦν δὲ τὴν ἡμέραν ταύτην κοιλωόμενοι ὡς οἱ χοῖροι εἰς λάκκους λασπώδεις, ἐπίτηδες κατεσκευασμένους.

Μετὰ τὸ τέλος ἐκάστης ἡμέρας πηγαίνουν εἰς τὸν ποταμὸν και κάμνουν ἐν καλὸν λουτρόν, μετὰ τοῦτο δὲ ἐπιστρέφουν εἰς τοὺς σταύλους των, πέρνουν τὸ δεῖπνόν των, και ἀναπαύονται διὰ τὴν νύκτα.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΓΥΑΛΑ.

[Κατὰ παράδοσιν]

Ἦϊνε ζέστη, καλοκαίρι·
Και φαντάσου μεσημέρι!
Μὲ τὴν τόση—τόση λάθρα
Ποῦ κανεῖς δὲν ὑποφέρει,
Γυαλοπώλης ὁ καυμένος,
Χειμωνιάτικα ἔντυμένος
Ῥούχα, μόνον ὄχι μαῦρα,
Και πανέρι φορτωμένος
Μὲ τὰ γυαλικά γεμάτο
Τρέχων δῶθε, πέτρα, κάτω,

"Ἔσκασ' ὁ δυστυχισμένος,
Και σὰν παξιμάδ' ἀφράτο
Ἐεροψήθηκ' ὁ καυμένος!
Ἐῆκε τέλος μέσ' στὸν δρόμον
Ἔνα δένδρον, κι' ἀπ' τὸν ὄμον
Κατεβάξει τὸ πανέρι,
Και ἔαπλώνεται εὐθὺς
"Ὅσος ἦτανε μακρὺς
Εἰς τοῦ δένδρου τὴν σχιὰ
(Τί γλυκεῖα τὸ καλοκαίρι
Εἰς τῆς λάθρας τὴν φωτιά!)
Ἄφ' οὗ ἔφαγε λιγάκι,
Κάθησε και κομματάκι,
"Ὡς ἡ ζέστη νὰ περάσῃ
Και τὸ πῶς πρὶν νὰ περάσῃ
» Θέλει βεῖσθαι εὐτυχῆς »
Λογαριάζ' ὁ δυστυχῆς!
Ἔχει μπρὸς τὰ γυαλικά του:
"Ὅλα τὰ κεφάλαιά του
» Ἄν πουλήσω » λέγει «τώρα
» Τοῦτα δῶ τὰ γυαλικά μου
» Εἰς ἐκείνην τὴν χώρα
» Ποῦ σκοπεῖω νὰ πηγαίνω
» Ὡς ἔχω τόσα ἐδικά μου
» Κέρδη ποῦ ἔμπορῶ νὰ πάρω
» "Οχι μόνον τώρα ἔσα
» "Ὅσα ἔχω γυαλικά,
» Ἄλλ' ἀκόμη ἄλλα τόσα
» Φλιτσανάκια, πιατικά!
(Δὲν σκεπτότανε τὸν Χάρο!)
» Κι' ἀπ' αὐτὰ ὀποῦ θὰ πιάσω,
»—"Ὅταν θὰ τὰ πουλήσω
» Πόσα, πόσα θὰ κερδήσω!—
» Μαγαζί θὲ νὰ νοικιάσω·
» Νᾶμαι ἔμπορος ἀφέντης,
» Παλληκάρη και λεβέντης!
» Και θὰ με ζηλεύουν ὅλοι
» Ἐξυπναῖς, μπουφναῖς, μαριόλαις!
» Μὰ γὼ θὰ διαλέξω μιά,
» Ποῦ νὰ ἔχῃ και προικιά!
» Και τὸ μαγαζὶ ἀκόμα
» Ὅθὰ το κάνω πλειὸ μεγάλο·
» Θέλω τότε τίποτ' ἄλλο; »
Και με γέλοια εἰς τὸ στόμα
Και εἰς τὴν καρδίαν χαρά,
Πῶς δὲν εἶχ' ἐνὸς παρᾶ
Ἐδειχ' ὁ πτωχὸς μυαλό!
Κι' ἦτανε γιὰ τὸ γυαλό.
Κ' ἐν ᾧ ἔλεγε αὐτὰ
Γύρω του ἐκεῖ πετᾶ
Κουνοπάκι τολμηρό,
Και μέσ' ἑστόνειρο τολμᾶ
Τὸν Γυαλᾶ μας νὰ τσιμπᾶ,
Τὸ θρασὺ και τὸ σκληρό!
Κ' εἰς τ' αὐτὰ του νὰ βουίξῃ.
Ἐξαφνίσθη ὁ καυμένος!!!
Και ἀμέσως δίνει μιά!!!
Κι' ἐπετάχθη τρομασμένος
Ἄλλ' ἀναποδογυρίζει
Τὸ πανέρι! τὰ γυαλιά!
Κι' ὄλα τρίμματα τὰ κανεῖ
Ἐξω ἀπὸ ἐν φλιντσάνι!
Τοῦ Γυαλᾶ καθένα χέρι
Ἐεροτριβεῖ κάθε ἴμμάτι,
Και μαζέβει στὸ πανέρι
Ἄπὸ καθένα κομματί·
Βλέπει πῶς ἡ εὐτυχία
Ἦτο ὄνειρο σκληρὸ
Μέσ' στῆς ζέστης τὸν καιρὸ!

Ἐρ Πειραιεῖ,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΜΑΚΡΗΣ.